



ความหมายของศาสนา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้คำนิยามของคำว่า ศาสนา ไว้ว่า “ลัทธิความเชื่อถือของมนุษย์อันมีหลัก คือ แสดงกำเนิดและความสิ้นสุดของโลก เป็นต้น อันเป็นไปในฝ่ายปรมาตม์ประการหนึ่ง แสดงหลักธรรมเกี่ยวกับบุญบาปอันเป็นไปในฝ่ายศีลธรรมประการหนึ่ง พร้อมทั้งลัทธิพิธีที่กระทำตามความเห็นหรือตามคำสั่งสอนในความเชื่อถืออันนั้น ๆ “ศาสนาจึงมีความหมายในลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Religion” คำในภาษาละตินว่า “Religio” แปลว่า “สัมพันธ์” หรือ “ผูกพัน” ซึ่งหมายถึง “ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า” (Man and God) หรือ “ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับเทพเจ้า” (Man and Gods) ด้วยการมอบศรัทธาบูชาพระเจ้าหรือเทพเจ้าผู้มีอำนาจเหนือตน และความเคารพยำเกรงศรัทธาดังกล่าวประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้

- 1.1 เชื่อว่าพระเจ้าทรงสร้างสรรพสิ่งทั้งหลายทั้งปวงในจักรวาล
- 1.2 เชื่อว่าคำสอนศีลธรรมและกฎหมายเป็นสิ่งที่พระเจ้าหรือเทพเจ้าทรงกำหนด
- 1.3 เชื่อคำสอนของพระเจ้าหรือเทพเจ้าโดยไม่ต้องพิสูจน์
- 1.4 อุทิศตนแต่พระเจ้าหรือเทพเจ้า

2. ศาสนามาจากศัพท์เดิมในภาษาสันสกฤตว่า “ศาสน” ตรงกับคำในภาษาบาลีว่า “สาสน” แปลว่า “คำสั่งสอน” หรือ “การปกครอง” โดยมีความหมายตามลำดับ ดังต่อไปนี้

2.1 คำสั่งสอน แยกได้เป็น “คำสั่ง” อันหมายถึงข้อห้ามทำความชั่วที่เรียกว่า ศีลหรือวินัย และเป็น “คำสอน” อันหมายถึงคำแนะนำให้ทำความดีที่เรียกว่า ธรรม เมื่อรวม “คำสั่ง” และ “คำสอน” เข้าด้วยกัน จึงหมายถึง ศีลธรรม นั่นคือ มีทั้งข้อห้ามทำความชั่วและคำแนะนำให้ทำความดี

2.2 การปกครอง หมายถึง การปกครองจิตใจของตนเอง ความคุมดูแลตนเอง กล่าวตักเตือนตนเองอยู่เสมอ และรับผิดชอบการกระทำของตนเอง บุคคลผู้สามารถบังคับจิตใจตนได้ย่อมจะไม่ทำความชั่วทั้งในที่ลับและที่แจ้ง



ความเป็นมาของศาสนา

มนุษย์ในสมัยดึกดำบรรพ์ได้ประสบกับปรากฏการณ์ธรรมชาติต่างๆ ซึ่งเป็นทั้งความกลัวและมหัศจรรย์สำหรับตัวมนุษย์ เช่น ความมืด ความสว่าง พายุพัด ฟ้าแลบ ฟ้าผ่า แผ่นดินไหว ไฟป่า เป็นต้น และด้วยความที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์เหล่านั้น มนุษย์จึงเกรงกลัวปรากฏการณ์ธรรมชาติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น



ภาพที่ 1.1 ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

สืบค้นจาก <https://chaiyanann.wordpress.com/> เมื่อวันที่ 10 พ.ย. 2557

ดังนั้น มนุษย์จึงแสวงหาสิ่งที่จะมาคุ้มครองป้องกันตนจากภัยอันตรายที่คิดว่าจะได้รับปรากฏการณ์ธรรมชาติ รวมทั้งแสวงหาสิ่งซึ่งเชื่อว่าสามารถคุ้มครองให้อยู่อย่างมีความสุข ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดวัฒนธรรมตลอดจนประเพณียอมรับนับถือพลังลึกลับทางธรรมชาติว่าเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือมนุษย์ และได้สร้างขนบธรรมเนียมที่คิดว่าเป็นสิ่งจำเป็น และควรประพฤติต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ยอมรับนับถือ จึงค่อยๆ วัฒนาการเรื่อยมาจนกลายเป็นลัทธิ และศาสนาต่างๆ ตั้งแต่สมัยโบราณถึงปัจจุบันสามารถแยกได้ดังนี้ (เสถียร พันธรังสี, 2513 : 18)

1. เกิดจากอวิชา คือ ความไม่รู้เหตุรู้ผล เริ่มจากความไม่รู้เหตุผลทางภูมิศาสตร์ ทางดาราศาสตร์ ทางชีววิทยา และรู้จักธรรมชาติอื่นๆ ที่อยู่รอบตัว เมื่อมีความไม่รู้ก็เกิดความกลัวในพลังทางธรรมชาติ ต้องการความช่วยเหลือจากธรรมชาติ ซึ่งเป็นสิ่งมีอำนาจเหนือตน จึงมีการสร้างขนบธรรมเนียมประเพณีเพื่อบูชาเอาใจสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหล่านั้น เพื่อจะสามารถช่วยให้มนุษย์มีความอยู่รอดไม่มีภัยต่อ ๆ ไป



2. เกิดจากความกลัว มนุษย์จะอยู่ในโลกได้ต้องมีหน้าที่ คือ การต่อสู้กับธรรมชาติ และต่อสู้สัตว์ร้ายนานาชนิด และโดยเฉพาะกับมนุษย์ด้วยกันเอง ยามใดที่เราสามารถเอาชนะธรรมชาติหรือคนได้ ความเกรงกลัวธรรมชาติ สัตว์ร้าย หรือมนุษย์ย่อมไม่มี แต่ถ้าไม่สามารถต่อสู้ได้ มนุษย์จะเกิดความกลัวต่อสิ่งเหล่านั้น และในยามนี้เอง ที่มนุษย์ต้องพากันกราบ ไหว้บูชา และแสดงความจงรักภักดี ทำพิธีสังเวท เช่นไหว้ธรรมชาติดังกล่าว ด้วยความหวังหรืออ่อนนออนขอให้สำเร็จตามความปรารถนาอันเป็นผลตอบแทนขึ้นมาเป็นความสุข ความปลอดภัย และอยู่ได้ในโลก

3. เกิดจากความจงรักภักดี ซึ่งเป็นศรัทธาครั้งแรกที่มนุษย์ทุกยุคทุกสมัยยอมเชื่อว่าเป็นกำลังก่อให้เกิดความสำเร็จได้ทุกเมื่อ ในกลุ่มศาสนาที่นับถือพระเจ้า (ศาสนายิว ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม) มุ่งเอาความภักดีต่อพระเจ้าเป็นหลัก ทางพระพุทธศาสนาก็ยอมรับว่าศรัทธา หรือความเชื่อ ความเลื่อมใสเท่านั้นที่จะ พาข้ามโสมงสารได้ เมื่อเป็นดังนี้แสดงว่ามนุษย์ยอมตนให้อยู่ใต้อำนาจของธรรมชาติเหนือตน อันเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเอง หรือพระเจ้า อย่างไรก็ตามผลที่เกิดตามมาคือมนุษย์ยอมให้เครื่องสังเวทแก่ธรรมชาตินั้น ๆ ด้วย ลักษณะนี้จึงเท่ากับมนุษย์เสียความเป็นใหญ่ในตน ยอมอยู่ใต้อำนาจของสิ่งที่ตนคิดว่ามีอำนาจเหนือตน



ภาพที่ 1.2 พิธีกรรมทางศาสนา

สืบค้นจาก <https://chaiyanann.wordpress.com/> เมื่อวันที่ 10 พ.ย. 2557



4. เกิดจากปัญญา ศาสนาที่เกิดจากปัญญามักเป็นฝ่ายอเทวนิยม คือไม่สอนเรื่องเทพเจ้าสร้างโลก ไม่ถือเทพเจ้าเป็นศูนย์กลางแห่งศาสนา หากแต่ถือความรู้ประจักษ์จริงเป็นสิ่งสำคัญ เช่น พระพุทธศาสนา ความเน้นหนักของพระพุทธศาสนา คือ ญาณ หรือปัญญาขั้นสูงสุดที่ทำให้รู้แจ้งประจักษ์ความจริง และหลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งปวง

5. เกิดจากอิทธิพลของบุคคลสำคัญ ความสำคัญของบุคคลที่เป็นเหตุเริ่มต้นของศาสนา หรือลัทธิ โดยมากมักมีเหตุเริ่มต้นโดยความบริสุทธิ์จากจิตใจของมนุษย์ ไม่มีใครบังคับ ไม่มีใครวางหลักเกณฑ์ อีกทั้งเมื่อใครนับถือ ความสำคัญของบุคคลผู้นั้นก็จะพากันกราบไหว้ และเคารพบูชา

6. เกิดจากลัทธิการเมือง ลัทธิการเมืองเป็นมูลเหตุของศาสนาเป็นเรื่องสมัยใหม่ อันสืบเนื่องจากการ ที่ลัทธิการเมืองเฟื่องฟูขึ้นมา และลัทธิการเมืองนั้นได้เข้าไปมีอิทธิพลต่อคนบางกลุ่ม เช่น กลุ่มคนยากจน ซึ่งคนเหล่านั้นได้ละทิ้งศาสนาเดิมที่ตนเองนับถืออยู่แล้วหันมานับถือลัทธิการเมืองเป็นศาสนาประจำสังคม หรือชาติลัทธิการเมือง เช่น ลัทธินาซี ลัทธิคอมมิวนิสต์ เป็นต้น

ความสำคัญของศาสนา

ศาสนาทุกศาสนาต่างมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน คือ ต้องการให้มนุษย์ทุกคนเป็นคนดีอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และสันติ เปรียบได้กับกฎหมายที่ใช้ควบคุมสังคม หากสมาชิกไม่ปฏิบัติตามก็จะได้รับโทษตามข้อกำหนด ส่วนทางศาสนาหากไม่ปฏิบัติตามหลักคำสอนย่อมเกิดความเสื่อมแห่งชีวิต หรือได้รับความทุกข์ตามเหตุแห่งการละเมิดคำสอนนั้นๆ ศาสนาจึงเป็นศูนย์รวมที่คอยหล่อหลอมจิตใจของมนุษย์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยสามารถสรุปความสำคัญของศาสนาได้ดังนี้

1. เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ที่ทำให้มนุษย์มีที่พึ่ง และสร้างความมั่นใจในการดำเนินชีวิต ทำให้เกิดความอบอุ่น สร้างความสุขช่วยผ่อนคลายความทุกข์ และศาสนามีคำสอนให้มนุษย์รู้จักนำหลักธรรมคำสอนของศาสนาไปเป็นเรื่องราวในชีวิตได้เป็นอย่างดี

2. เป็นเครื่องมือในการสานสร้างสามัคคี ของสมาชิกในสังคม ทำให้สังคมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ช่วยลดความขัดแย้งทำให้เกิดสันติสุข

ใบความรู้ ประกอบบทเรียนที่ 1

เรื่อง ความรู้พื้นฐานทางศาสนา

3. เป็นบรรทัดฐานในการประพฤติปฏิบัติของสมาชิกในสังคม หากบุคคลใดยึดมั่นในหลักธรรมคำสอน ก็จะทำให้ตนเองมีความสุขความเจริญ เพราะจะได้รับความเลื่อมใส ศรัทธา เคารพจากบุคคลอื่น เมื่อจะกระทำกิจกรรมใดๆ ก็จะได้รับความร่วมมือ ช่วยเหลือและส่งเสริมเป็นอันดี เป็นผลดีต่อการประกอบอาชีพหรือหน้าที่การงาน

4. เป็นเครื่องมือในการขัดเกลาสมาชิกของสังคม ศาสนาเป็นสิ่งที่สร้างความเคารพศรัทธา ขึ้นภายในจิตใจของมนุษย์ให้ยึดมั่น และปฏิบัติตามคำสอน ให้นุชนูชยรู้จักการเกรงกลัวต่อบาป ละอายต่อการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ปลุกฝังให้รู้จักการทำความดี เป็นประโยชน์แก่ตนเอง และสังคม ให้รู้จักสิ่งถูกต้องดีงาม

5. เป็นพื้นฐานของขนบธรรมเนียมประเพณี เพราะหลักธรรมคำสอนต่างๆ ของศาสนา ที่ประชาชน ในสังคมถือปฏิบัติมานั้น มีการสืบทอดกันมายาวนาน กลายเป็นขนบธรรมเนียมและประเพณีของสังคม ที่จะยึดถือปฏิบัติ เช่น การทำบุญตักบาตร การไหว้พระ การเวียนเทียนในวันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น



ภาพที่ 1.3 ขนบธรรมเนียมประเพณี

สืบค้นจาก <https://chaiyanann.wordpress.com/> เมื่อวันที่ 10 พ.ย. 2557

ใบความรู้ ประกอบบทเรียนที่ 1

เรื่อง ความรู้พื้นฐานทางศาสนา

6. เป็นเครื่องหมายของสังคม ศาสนาเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชาชน เพราะแต่ละสังคมจะมีศาสนาหลักของสังคมที่ทำให้สังคมอื่นรับรู้ เช่น สังคมไทยจะมีประชาชนที่นับถือศาสนาอื่นอีกมากมาย แต่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีประชาชนนับถือมากที่สุด จนกลายเป็นศาสนาประจำชาติ สังคมอื่นรับรู้ว่ไทยเป็นสังคมชาวพุทธ

7. เป็นมรดกทางสังคม ศาสนาถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญยิ่งของสังคมโลก เพราะทุกศาสนามีศาสนวัตถุ ศาสนิกชน หลักธรรมคำสอนและศาสนพิธีต่างๆ มากมายที่เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความเจริญก้าวหน้าหรือความเสื่อมถอยของสังคมได้เป็นอย่างดี

ศาสนาจึงมีความสำคัญต่อบุคคล สังคม ในสังคมไทยจะไม่มีกรกีดกันศาสนาอื่นๆ พร้อมทั้งให้การสนับสนุนและส่งเสริมศาสนาต่างๆ



ภาพที่ 1.4 ศาสนามีศาสนสถานและศาสนพิธีเป็นมรดกทางสังคม

สืบค้นจาก <http://www.aecnews.co.th/buddhism/read/51> เมื่อวันที่ 10 พ.ย. 2557



ประโยชน์ของศาสนา

ศาสนาก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมวลมนุษย์ในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับผู้ปฏิบัติระดับสังคม และระดับประเทศชาติ โดยเฉพาะศาสนานั้นเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของมนุษย์ ประโยชน์ของศาสนาตามลักษณะต่างๆ ของสังคม มีดังนี้คือ

1. **ระดับบุคคลศาสนาทำให้ผู้ยึดถือหลักธรรมคำสอนเป็น** ผู้มีบุคลิกภาพที่ดีมีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตอย่างมีเหตุผล และดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
2. **ระดับสังคม** ศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของมนุษย์ในสังคม มนุษย์สามารถใช้หลักธรรมคำสอนในการประพฤติปฏิบัติต่อกัน ทำให้สมาชิกในสังคมเกิดความรักความสามัคคี ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมและเป็นกฎเกณฑ์ในการจัดระเบียบทางสังคมให้มีความสงบเรียบร้อย
3. **ระดับประเทศชาติ** ศาสนาเสริมสร้างความเป็นหนึ่งเดียว มนุษย์ยึดถือหลักธรรมคำสอนเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ มนุษย์มีความรัก ความสามัคคีต่อกัน สันติสุขเกิดขึ้นในสังคมจึงเป็นแนวทางที่ส่งเสริมการปกครองประเทศได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน



ภาพที่ 1.5 ศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของคน และให้ยึดหลักธรรมคำสอนเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ
 สืบค้นจาก <https://chaiyanann.wordpress.com/> เมื่อวันที่ 10 พ.ย. 2557



ประเภทของศาสนา

การจัดประเภทของศาสนา มีวิธีการจัดที่หลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่ง เช่น

1. แบ่งตามสภาพปัจจุบัน

1.1 ศาสนาของชาวอียิปต์โบราณ ศาสนาของชนเผ่ามายา อินคาและอัสเตคในทวีปอเมริกา
ศาสนาของกรีกโบราณและโรมันโบราณ ฯลฯ

1.2 ศาสนาที่ยังมีผู้นับถือในปัจจุบัน เช่น ศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์
และศาสนาอิสลาม ฯลฯ

2. แบ่งตามความหลากหลายเชื้อชาติของผู้นับถือ

2.1 กลุ่มสังคมตามเชื้อชาติของผู้นับถือ เช่น ศาสนาซิกข์ ศาสนาชินโต ศาสนาเต๋า ศาสนาเซน
ศาสนาขงจื้อ ศาสนาโซโรอัสเตอร์ เป็นต้น

2.2 กลุ่มสังคมหลายเชื้อชาติของผู้นับถือ ได้แก่ ศาสนาคริสต์ ศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลาม
 เป็นต้น

3. แบ่งตามลักษณะความศรัทธา ได้แก่

3.1 ประเภทเทวนิยม (Theism) เป็นศาสนานับถือพระเจ้าเชื่อว่าพระเจ้าเป็นองค์ศักดิ์สิทธิ์
สร้างสรรคโลก และสรรพรสิ่งต่าง ๆ (Ceator) แบ่งเป็น

1) เอกเทวนิยม (Monotheism) เป็นศาสนาที่นับถือพระเจ้าองค์เดียว ได้แก่ ศาสนายูดาห์
หรือยิว ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาโซโรอัสเตอร์ ศาสนาซิกข์

2) พหุเทวนิยม (Poly Theism) เป็นศาสนาที่นับถือพระเจ้าหลายองค์ บางครั้งผสมผสานกับ
การบูชาธรรมชาติ (Nature – Waship) ได้แก่ ศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู ศาสนาชินโต และศาสนาขงจื้อ

3.2 ประเภทอเทวนิยม (Atheism) เป็นศาสนาที่ไม่มีการนับถือพระเจ้า ได้แก่ ศาสนาพุทธและ
ศาสนาเซน



ลักษณะสำคัญของศาสนา

ศาสนามีบทบาทเกี่ยวข้องกับมวลมนุษย์ทั้งปวง โดยศาสนาเป็นแนวทางซึ่งนำให้มนุษย์ยึดถือปฏิบัติ ตามหลักธรรมคำสอนเพื่อพบกับความสุข และความหลุดพ้น จึงสามารถจำแนกลักษณะที่สำคัญของศาสนา ได้ดังนี้

1. ศาสนาเป็นคำสั่งสอนให้มนุษย์ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เช่น การทำความดี การละเว้น ความชั่ว การทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ความรักความเมตตา การบริจาค การปฏิบัติตามประเพณีพิธีกรรม ของศาสนา
2. ศาสนาเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของมนุษย์ เช่น การนับถือพระเจ้า การมีศาสนาที่สืบทอด คำสอนจากเทพเจ้ามาสู่มวลมนุษย์ การยอมรับนับถือหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่างๆ
3. ศาสนาเป็นเครื่องหมายของความดี และศรัทธา เช่น มนุษย์มีความศรัทธาในความดีของพระเจ้า ศาสดา และหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ
4. ศาสนาเป็นหลักปฏิบัติเพื่อความพ้นทุกข์ ศาสนาทุกศาสนามีหลักธรรมคำสอนที่เป็นแนวทางใน การปฏิบัติเพื่อความพ้นทุกข์ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดของทุกศาสนา เช่น การนิพพาน การบรรลุ โมกษะ การได้ไปอยู่กับพระเจ้าบนสวรรค์
5. ศาสนามีจุดมุ่งหมายเพื่อความเคารพนับถือและความดีสูงสุด ศาสนาทุกศาสนา มีหลัก คำสอนที่เน้นการอยู่ร่วมกันในสังคมที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน เช่น การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่การบริจาค การให้อภัย การไม่เบียดเบียน ฯลฯ

องค์ประกอบของศาสนา

ศาสนาเป็นระบบคำสอนที่เกี่ยวกับความดี ความชั่ว ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มนุษย์สารภีใช้กำกับ ความคิด และการกระทำทั้งทางกายและวาจา ซึ่งแต่ละศาสนามีคำสอนเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน โดยมี จุดมุ่งหมายอย่างเดียวกันคือ สอนให้เป็นคนดีให้เข้ากับสังคมเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้เกิดความสามัคคี

ใบความรู้ ประกอบบทเรียนที่ 1

เรื่อง ความรู้พื้นฐานทางศาสนา

มีบรรทัดฐานในการปฏิบัติ และเป็นที่ยอมรับแห่งความเชื่อถือศรัทธาเคารพอันสูงสุดของมนุษย์ในการอยู่ร่วมกันศาสนาจึงมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบล้วนมีบทบาทสำคัญในการทำให้ศาสนามีความสมบูรณ์ โดยมีองค์ประกอบได้แก่

1. ศาสนา ได้แก่ ผู้ให้กำเนิดศาสนาหรือผู้สอนดั้งเดิม เช่น พระพุทธเจ้าทรงเป็นศาสดาของพุทธศาสนา พระเยซูเป็นศาสดาของคริสต์ศาสนา แต่บางศาสนาก็ไม่ปรากฏว่าใครเป็นศาสดา เช่นศาสนาพราหมณ์ หรือศาสนาฮินดู



ภาพที่ 1.6 ศาสนาของศาสนาต่างๆ

สืบค้นจาก <https://chaiyanann.wordpress.com/> เมื่อวันที่ 10 พ.ย. 2557

2. หลักธรรมคำสอน หมายถึง ข้อปฏิบัติที่มนุษย์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดีงาม เช่น พระเวท เป็นคัมภีร์หลักของศาสนาพราหมณ์ พระไตรปิฎกเป็นคัมภีร์หลักของพระพุทธศาสนา พระคัมภีร์เดิมเป็นคัมภีร์หลักของศาสนาユดาเยและศาสนาคริสต์ เป็นต้น



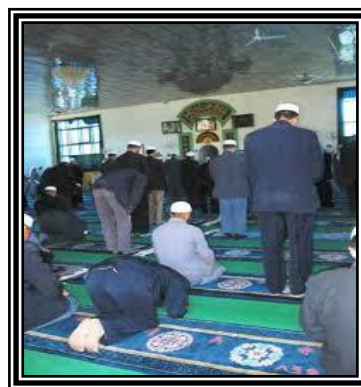
ภาพที่ 1.7 หลักธรรมคำสอนของศาสนาต่างๆ

สืบค้นจาก <https://chaiyanann.wordpress.com/> เมื่อวันที่ 10 พ.ย. 2557

ใบความรู้ ประกอบบทเรียนที่ 1

เรื่อง ความรู้พื้นฐานทางศาสนา

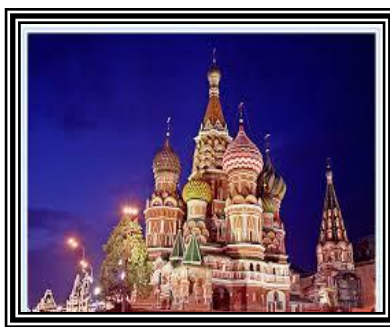
3. ผู้สืบทอดศาสนา ได้แก่ นักบวชหรือผู้แทนเป็นทางการของศาสนานั้นๆ เช่น พระภิกษุ สามเณร เป็นนักบวชของศาสนาพุทธ บาทหลวงเป็นนักบวชของศาสนาคริสต์ เป็นต้น แต่บางศาสนาอาจไม่มีนักบวชก็ได้ เช่น ศาสนาขงจื้อ ศาสนาอิสลาม เป็นต้น



ภาพที่ 1.8 ผู้สืบทอดทางศาสนา

สืบค้นจาก <https://chaiyanann.wordpress.com/> เมื่อวันที่ 10 พ.ย. 2557

4. ศาสนสถาน หมายถึง ที่ตั้งหรือศูนย์กลางทางศาสนา ตลอดจนปูชนียสถานซึ่งเป็นที่เคารพบูชาของศาสนิกชนในศาสนานั้นๆ เช่น วิหาร โบสถ์ เจดีย์ ของศาสนาพุทธ โบสถ์ของคริสต์ มัสยิดหรือสุเหร่าของศาสนาอิสลาม ฯลฯ



ภาพที่ 1.9 ศาสนสถาน ของศาสนาที่สำคัญ

สืบค้นจาก <https://chaiyanann.wordpress.com/> เมื่อวันที่ 10 พ.ย. 2557

ใบความรู้ ประกอบบทเรียนที่ 1

เรื่อง ความรู้พื้นฐานทางศาสนา

5. **พิธีกรรม** คือกิจกรรมการปฏิบัติศาสนกิจของศาสนาต่าง ๆ เพื่อสืบทอดศาสนา ศาสนาในศาสนิกชนปฏิบัติตามพิธีกรรมโดยสม่ำเสมอ ก็จะนำความสุขมาสู่ตนเอง และบุคคลนั้นจะมีความเข้มแข็งในการศรัทธาทางศาสนา และมีขั้นตอนการปฏิบัติตามแนวทางของหลักธรรมคำสอน เช่น การทำบุญ การประกอบพิธีฮัจญ์ พิธีศีลจุ่ม พิธีศีลล้างบาป เป็นต้น

6. **สัญลักษณ์** ทุกศาสนามีสัญลักษณ์ซึ่งใช้เป็นสื่อหรือเครื่องหมายแทนศาสนา เช่น ศาสนาพุทธมีสัญลักษณ์เป็นธรรมจักร ศาสนาคริสต์มีสัญลักษณ์เป็นไม้กางเขน ศาสนาอิสลามมีสัญลักษณ์เป็นรูปพระจันทร์เสี้ยวและดวงดาว



ภาพที่ 1.10 สัญลักษณ์ของศาสนา

สืบค้นจาก <https://chaiyanann.wordpress.com/> เมื่อวันที่ 10 พ.ย. 2557

สรุปได้ว่า ศาสนามีคุณค่าต่อมนุษย์ในทุกขั้นตอนของการดำเนินชีวิต เพราะศาสนาช่วยให้มีหลักที่ถูกต้องในการดำเนินชีวิต ทำให้ชีวิตมีความหมายและความหวัง เป็นแหล่งกำเนิดศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมที่ดีงามของสังคม เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดเสถียรภาพและความสงบสุขในสังคม และเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจทำให้มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิต ที่ประเสริฐกว่าสิ่งมีชีวิตทั้งหลายในโลกนี้

